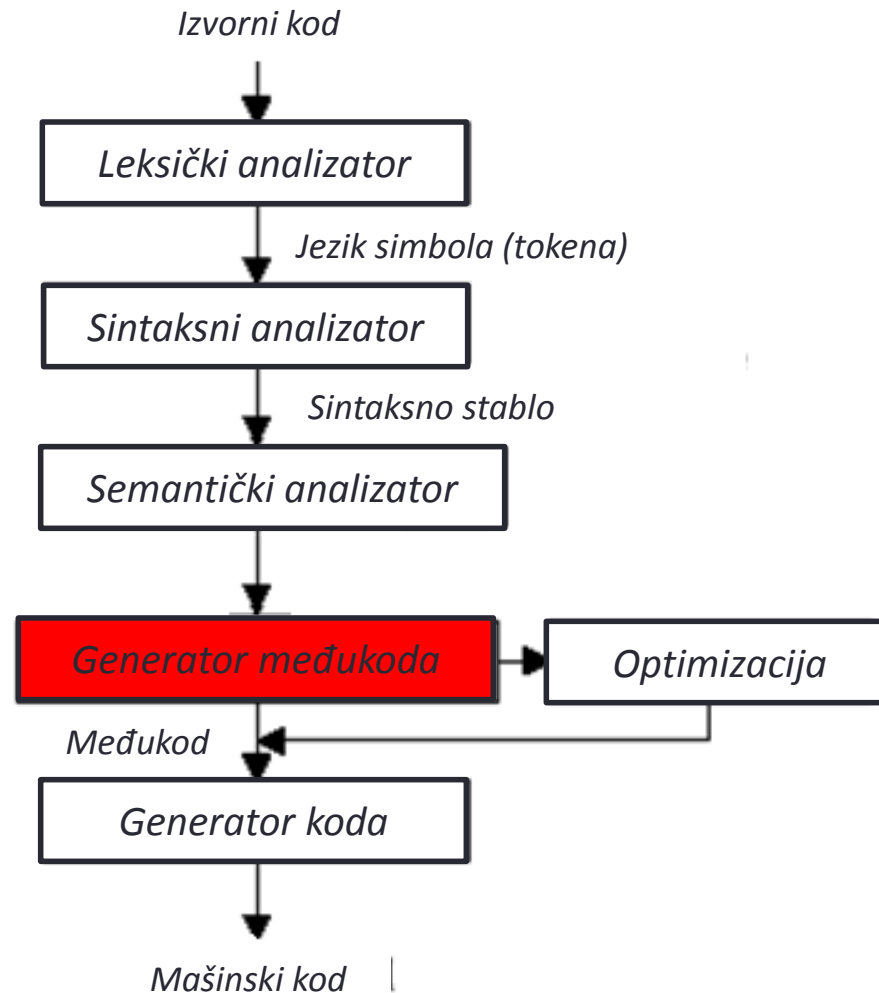

PROGRAMSI PREVODIOCI

- Generisanje međukoda -**

Struktura kompilatora

Pozicija genratora međukoda

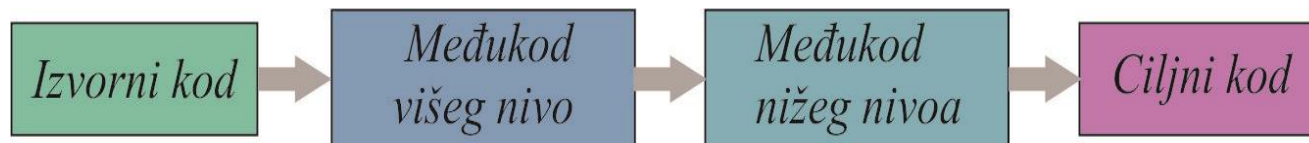
Razlozi za uvođenje međukoda:

1. Prenosivost koda. Na osnovu međukoda može se generisati kod za različite ciljne mašine
2. Na nivou međukoda može da se vrši mašinski nezavisna optimizacija

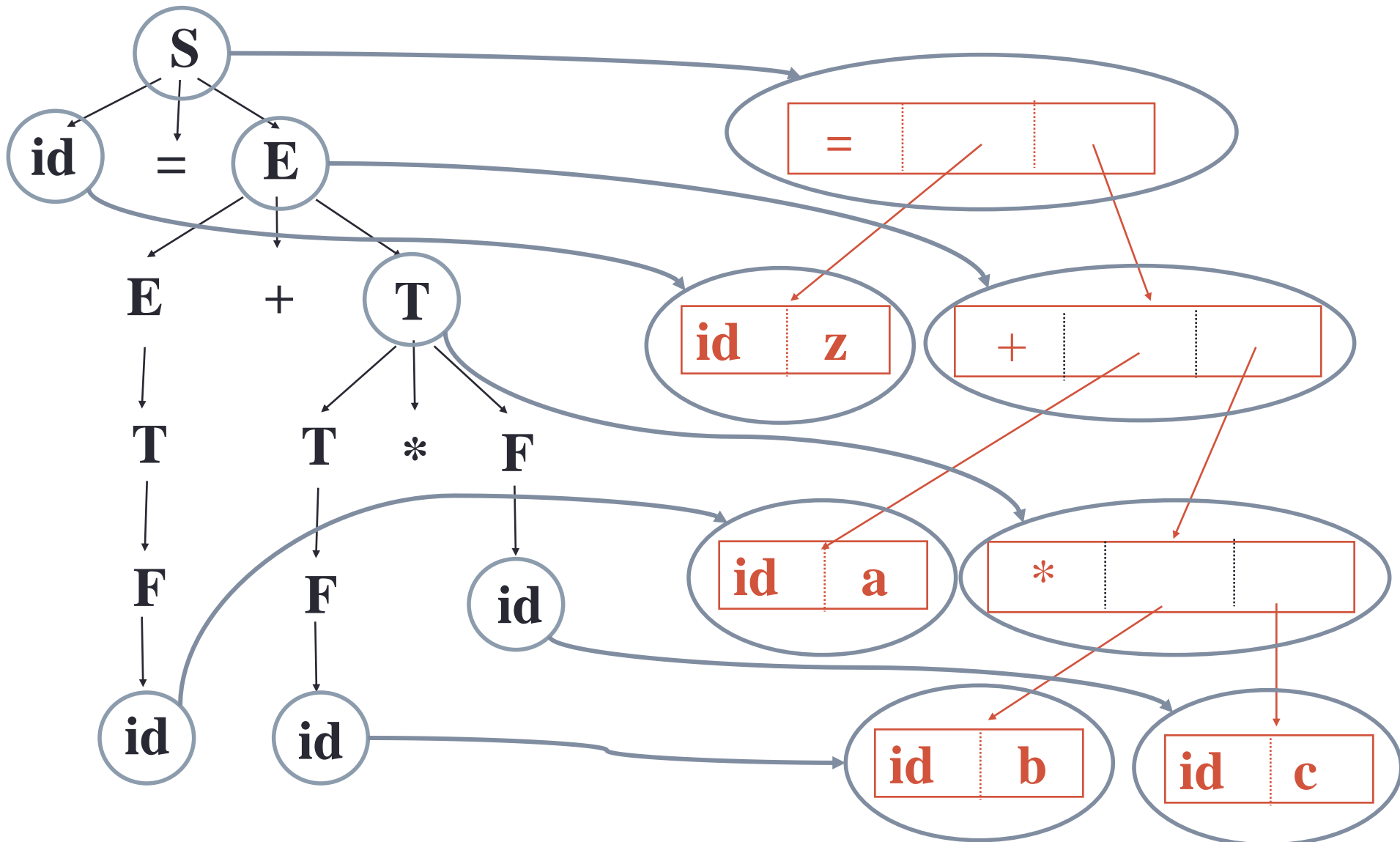
Vrste međukodova

- Međukodovi visokog nivoa:
  - Apstraktno sintaksno stablo
  - Poljska inverzna notacija
- Međukodovi niskog nivoa – pseudo-assembly jezici
  - Troadresni međukod

Transformacija koda tokom prevođenja:

Generisanje apstraktnog sintaksnog stabla na osnovu sintaksnog stabla – Primer: $z = a + b * c$

Semantička pravila za generisanje apstraktnog sintaksnog stabla – Naredba dodeljivanja

SMENE	SEMANTIČKA PRAVILA
$S \rightarrow id = E$	$S.nptr = mknnode('=', mkleaf(id, id.place), E.nptr)$
$E \rightarrow E_1 + T$	$E.nptr = mknode('+', E_1.nptr, T.nptr)$
$E \rightarrow T$	$E.nptr = T.nptr$
$T \rightarrow T_1 * F$	$T.nptr = mknnode('*', T_1.nptr, F.nptr)$
$T \rightarrow F$	$T.nptr = F.nptr$
$F \rightarrow id$	$F.nptr := mkleaf(id, id.place)$

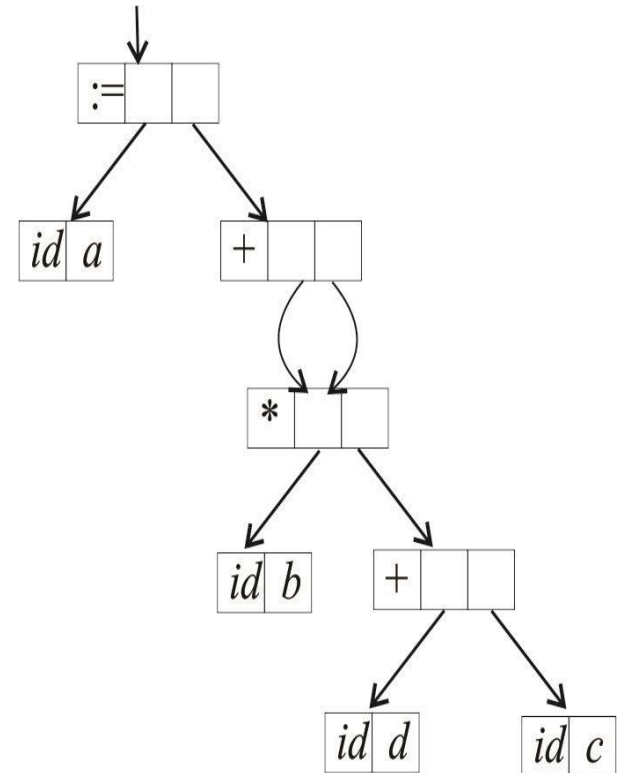
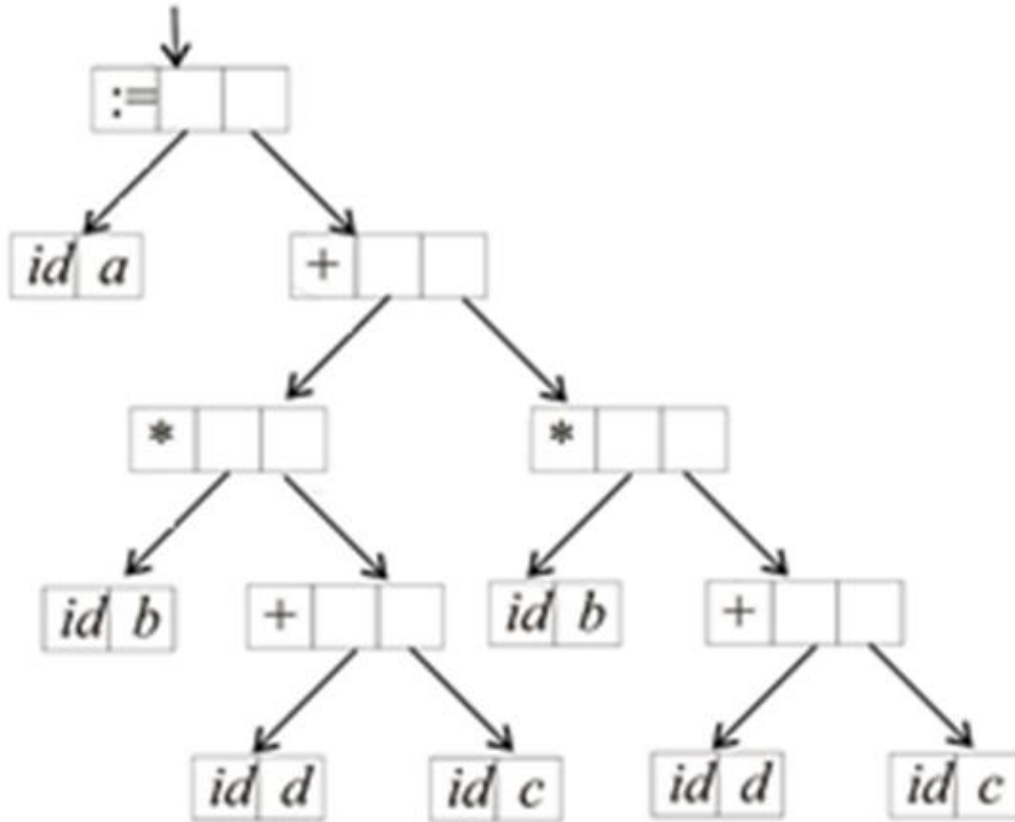
Predstavljanje apstraktnog sintaksnog stabla u programu

- Implementacija apstraktnog sintaksnog stabla zavisno od korišćenih fizičkih struktura podataka:
  - Dinamička (dinamičkom strukturom podataka)
  - Statička (statičkom strukturom podataka)
- Implementacija apstraktnog sintaksnog stabla zavisno od stepena kompresije:
  - Nekompresovana (pomoću stabla)
  - Kompresovana (pomoću dijagrama)

Dinamička implementacija apstraktnog sintaksnog stabla i sintaksnog dijagrama

$$a = b * (d + c) + b * (d + c)$$

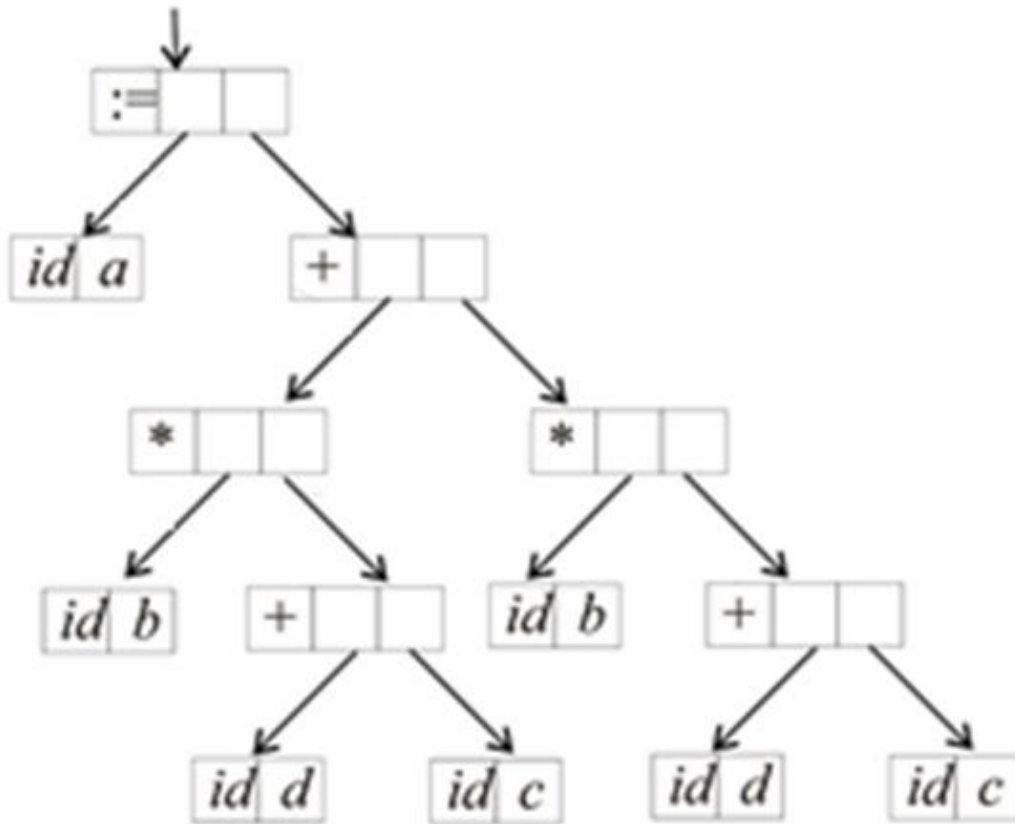
$$id = id * (id + id) + id * (id + id)$$

Dinamička i statička implementacija apstraktnog sintaksnog stabla

$$a = b * (d + c) + b * (d + c)$$
$$id = id * (id + id) + id * (id + id)$$

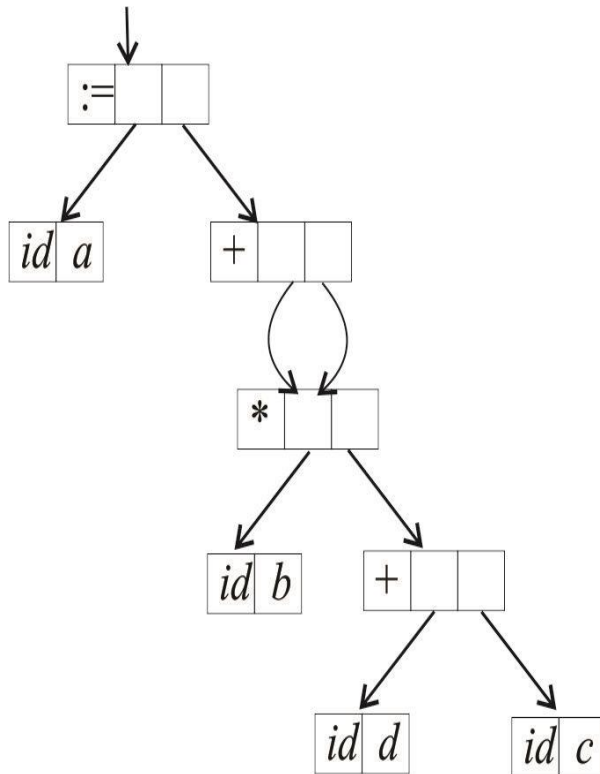

0	<i>id</i>	a	
1	<i>id</i>	b	
2	<i>id</i>	d	
3	<i>id</i>	c	
4	+	2	3
5	*	1	4
6	<i>id</i>	b	
7	<i>id</i>	d	
8	<i>id</i>	c	
9	+	7	8
10	*	6	9
11	+	5	10
12	=	0	11
13	...		

Dinamička i statička implementacija sintaksnog dijagrama

$a = b * (d + c) + b * (d + c)$

$id = id * (id + id) + id * (id + id)$

0	<i>id</i>	a	
1	<i>id</i>	b	
2	<i>id</i>	d	
3	<i>id</i>	c	
4	+	2	3
5	*	1	4
6	+	5	5
7	=	0	6
8	...		

Međukodovi niskog nivoa

- Bliski asemblerskim jezicima
- Jedna instrukcija definiše jednu elementarnu operaciju
- Jedine upravljačke strukture (kao i u asemblerskim jezicima):
  - Naredbe uslovnog i bezuslovnog skoka
- Troadresni međukod
  - Međukod niskog nivoa
  - Linearna reprezentacija apstraktnog sintaksnog stabla

Naredbe troadresnog međukoda

1. Dodela oblika $x := y \text{ op } z$, gde je op aritmetički ili logički binarni operator.
2. Dodela oblika $x := op \ y$, gde je op aritmetički ili logički unarni operator (npr. minus, logička negacija, operatori za konverziju tipova i sl.)
3. Naredba kopiranja $x := y$ kojom x dobija vrednost y .
4. Naredba bezuslovnog skoka $go \ to \ L$.
5. Naredba uslovnog skoka $if \ x \ relop \ y \ goto \ L$.

Naredbe troadresnog međukoda

5. **param x i call p,n** za poziv potprograma

Primer:

param x1

param x2

param xn

call p,n

7. **return** povratak iz potprograma

8. **x := fcall p,n**

9. **return x** povratak iz funkcijskog potprograma

10. Dodela sa indeksiranim promenljivama oblika: **x := y[i]** i **x[i] := y**

Troadresni medjukod generisan na osnovu apstraktnog sintaksnog stabla

$a := b * (d + c) + b * (d + c)$

$t1 := d + c$

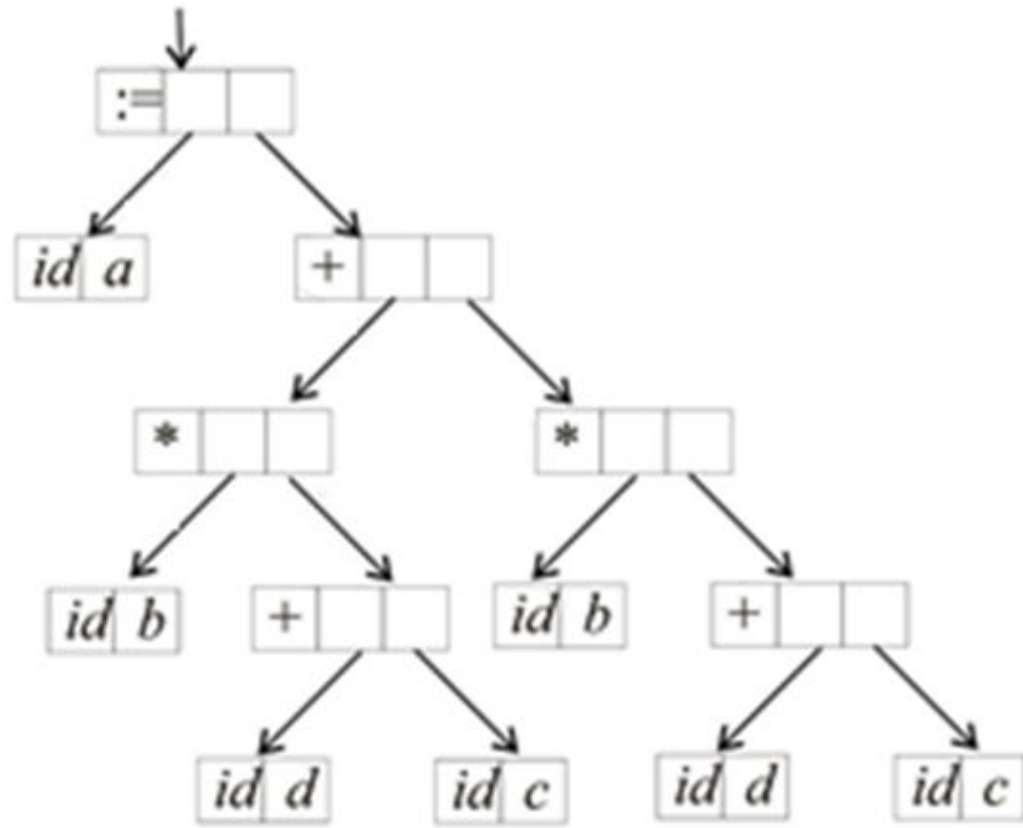
$t2 := b * t1$

$t3 := d + c$

$t4 := b * t3$

$t5 := t2 + t4$

$a := t5$

Troadresni medjukod generisan na osnovu sintaksnog dijagrama

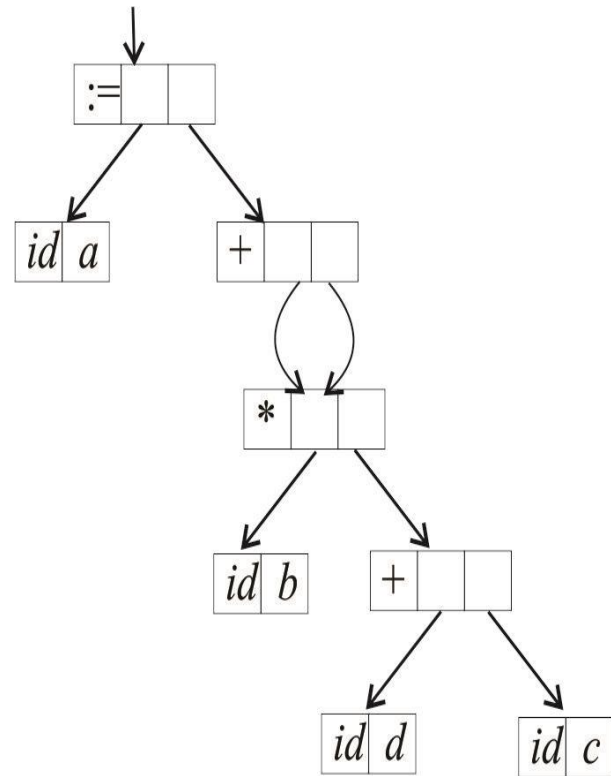
$a := b * (d + c) + b * (d + c)$

$t1 := d + c$

$t2 := b * t1$

$t3 := t2 + t2$

$a := t3$

Načini za memorisanje troadresnog međukoda

- Pomoću uređenih četvorki (*Quadruples*)
- Pomoću uređenih trojki (*Triples*)
- Pomoću uređenih trojki sa indirektnim adresiranjem (*Indirect triples*) – umesto naredbi pamte se pokazivači na naredbe – pri promeni redosleda instrukcija menjaju se samo pokazivači

Memorisanje troadresnog međukoda pomoću uređenih četvorki (*Quadruples-a*)

Naredba	Quadruples	Opis				
$x := y \text{ binop } z$	<table><tr><td>Op</td><td>x</td><td>y</td><td>z</td></tr></table>	Op	x	y	z	binop je binarni operator: +,-,*,/, and, or <, <=, =, >=, >,<> Op $\in \{\text{PLUS, MINUS, TIMES, DIV, LT, LE, EQ, GE, GT, NE}\}$
Op	x	y	z			
$x := \text{unop } y$	<table><tr><td>Op</td><td>x</td><td>y</td><td>-</td></tr></table>	Op	x	y	-	unop je unarni operator: – , NOT Op $\in \{\text{NEG, NOT}\}$
Op	x	y	-			
$x := y$	<table><tr><td>ASSIGN</td><td>x</td><td>y</td><td>-</td></tr></table>	ASSIGN	x	y	-	Kopiranje vrednosti y u x
ASSIGN	x	y	-			
L:	<table><tr><td>LABEL</td><td>L</td><td>-</td><td>-</td></tr></table>	LABEL	L	-	-	Oznaka (labela)
LABEL	L	-	-			
goto L	<table><tr><td>GOTO</td><td>L</td><td>-</td><td>-</td></tr></table>	GOTO	L	-	-	Naredba безусловnog skoka
GOTO	L	-	-			
if x goto L	<table><tr><td>IF</td><td>L</td><td>x</td><td>-</td></tr></table>	IF	L	x	-	Naredba uslovnog skoka
IF	L	x	-			

Memorisanje troadresnog međukoda pomoću uređenih četvorki (*Quadruples-a*)

Naredba	Quadruples	Opis				
param x	<table><tr><td>PAR</td><td>-</td><td>x</td><td>-</td></tr></table>	PAR	-	x	-	Definisanje parametara potprograma
PAR	-	x	-			
call p,n	<table><tr><td>CALL</td><td>-</td><td>p</td><td>n</td></tr></table>	CALL	-	p	n	Poziv potprograma p sa n argumenata
CALL	-	p	n			
x := fcall f,n	<table><tr><td>FCALL</td><td>x</td><td>f</td><td>n</td></tr></table>	FCALL	x	f	n	Poziv funkcijskog potprograma
FCALL	x	f	n			
Return	<table><tr><td>RET</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td></tr></table>	RET	-	-	-	Povratak iz potprograma
RET	-	-	-			
return x	<table><tr><td>FRET</td><td>-</td><td>x</td><td>-</td></tr></table>	FRET	-	x	-	Povratak iz funkcijskog potprograma kada se kao rezultat vraća x
FRET	-	x	-			
x := y[k]	<table><tr><td>LDAR</td><td>x</td><td>y</td><td>k</td></tr></table>	LDAR	x	y	k	Preuzimanje vrednosti promenljive sa indeksom
LDAR	x	y	k			
x[k] := y	<table><tr><td>STAR</td><td>x</td><td>k</td><td>y</td></tr></table>	STAR	x	k	y	Dodeljivanje vrednosti promenljivoj sa indeksom
STAR	x	k	y			

Memorisanje troadresnog međukoda - Primer

Međukod

$t1 := d + c$
 $t2 := b * t1$
 $t3 := d + c$
 $t4 := b * t3$
 $t5 := t2 + t4$
 $a := t5$

*Međukod memorisan
pomoću Quadriples-a*

	op	rez	arg1	arg2
0	+	t1	D	C
1	*	t2	B	t1
2	+	t3	D	C
3	*	t4	B	t3
4	+	t5	t2	t4
5	=	a	t5	

*Međukod memorisan
pomoću Triples-a*

	op	arg1	arg2
0	+	d	c
1	*	b	(0)
2	+	d	c
3	*	b	(2)
4	+	(1)	(3)
5	=	a	(4)

Memorisanje troadresnog međukoda - Primer

Međukod

$t1 := d + c$

$t2 := b * t1$

$t3 := d + c$

$t4 := b * t3$

$t5 := t2 + t4$

$a := t5$

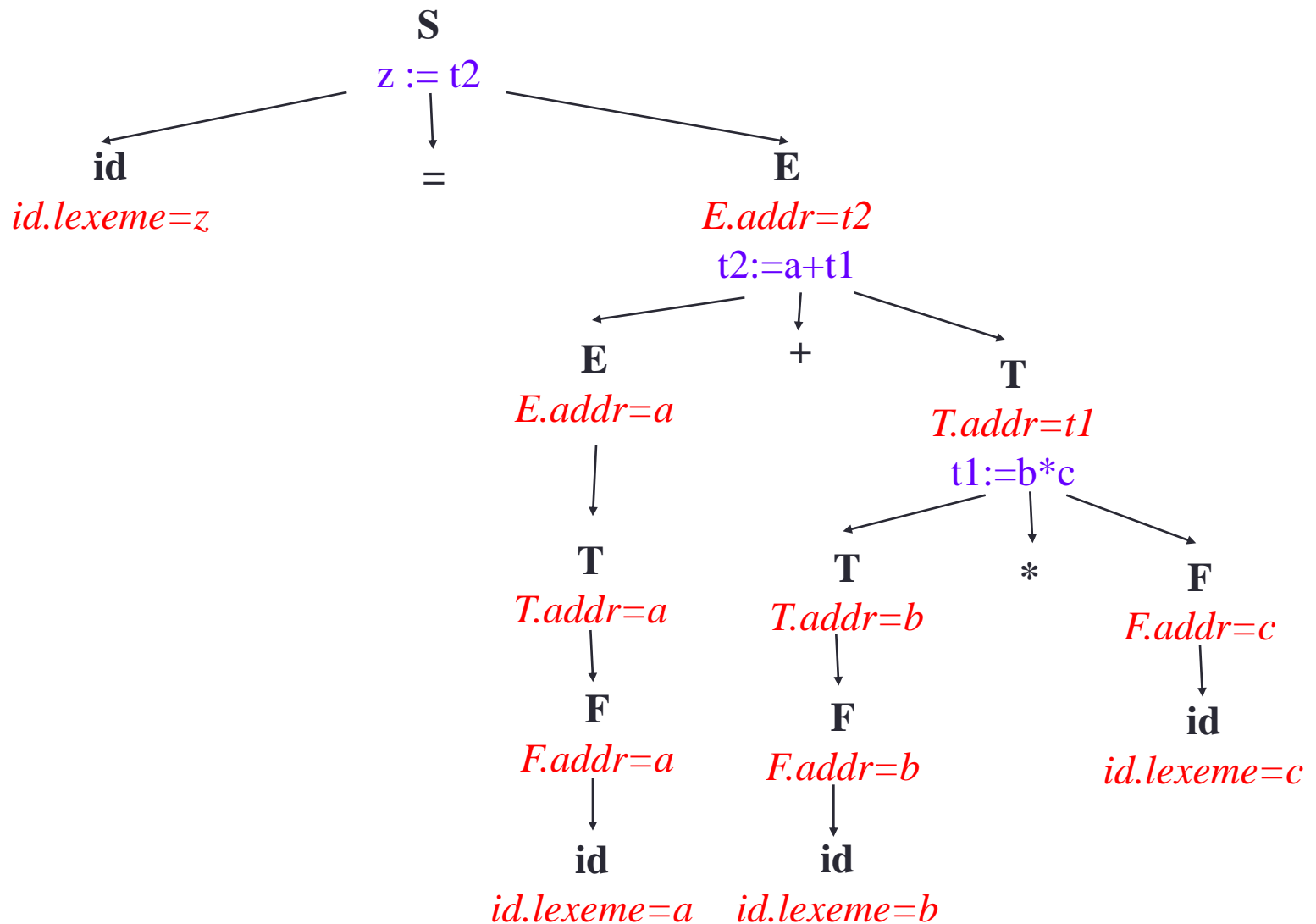
Međukod memorisan pomoću Indirect triples-a

Naredbe				Op	arg1	arg2
35	(0)		0	+	d	c
36	(1)		1	*	b	(0)
37	(2)		2	+	d	c
38	(3)		3	*	b	(2)
39	(4)		4	+	(1)	(3)
40	(5)		5	=	a	(4)
	...			...		

Semantička pravila za generisanje međukoda naredbe dodeljivanja

Pravila gramatike	Semantička pravila
$S \rightarrow id = E;$	$\{gen(top.get(id.lexeme) '=' E.addr)\}$
$E \rightarrow E_1 + T$	$\{E.addr = new Temp ()\}$ $\{gen(E.addr '=' E1.addr '+' T.addr)\}$
$E \rightarrow T$	$\{E.addr = T.addr\}$
$T \rightarrow T_1 * F$	$\{E.addr = new Temp ()\}$ $\{gen(E.addr '=' T1.addr '*' F.addr)\}$
$T \rightarrow F$	$\{T.addr = F.addr\}$
$F \rightarrow (E)$	$\{F.addr = E.addr\}$
$F \rightarrow id$	$\{F.addr = top.get(id.lexeme)\}$
$F \rightarrow cons$	$\{F.addr = top.get(cons.lexval)\}$

Notirano sintaksno stablo za generisanje troadresnog međukoda naredbe $z = a + b * c$

Semantička pravila za generisanje međukoda upravljačkih struktura

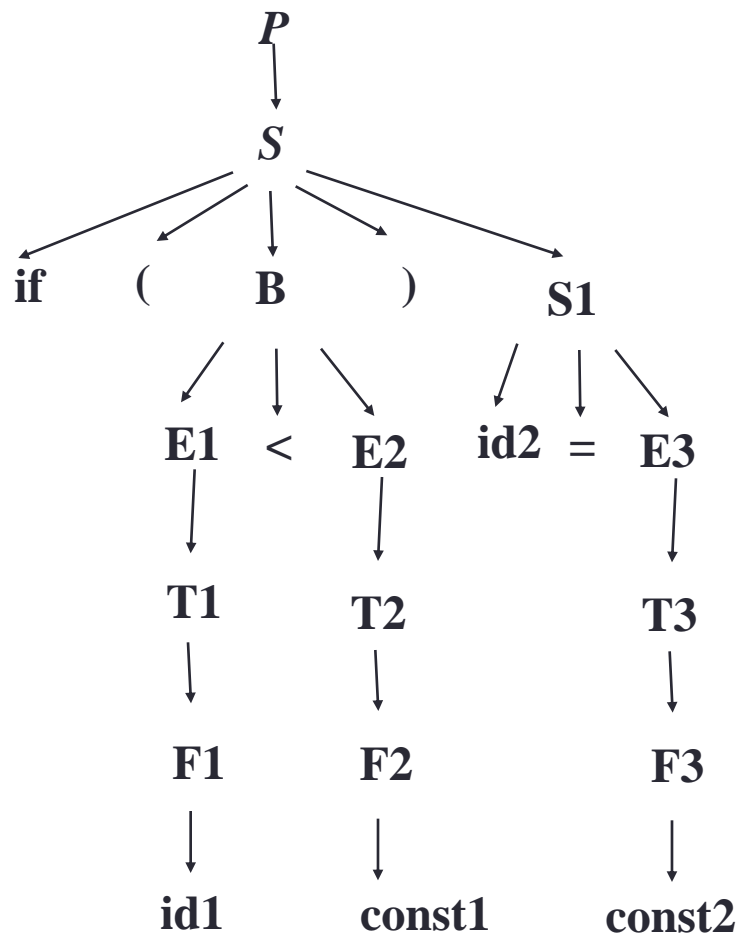
Pravila gramatike	Semantička pravila
$P \rightarrow S$	$S.next = newlabel()$ $P.code = S.code \parallel label(S.next)$
$S \rightarrow assign$	$S.code = assign.code$
$S \rightarrow if (B) S1$	$B.true = newlabel()$ $B.false = S1.next = S.next$ $S.code = B.code \parallel label (B.true) \parallel S1.code$
$S \rightarrow if (B) S1 else S2$	$B.true = newlabel()$ $B.false = newlabel()$ $S1.next = S2.next = S.next$ $S.code = B.code \parallel label(B.true) \parallel S1.code$ $\parallel gen('goto' S.next) \parallel label (B.false) \parallel S2.code$
$S \rightarrow while (B) S1$	$begin = newlabel()$ $B.true = newlabel()$ $B.false = S.next$ $S1.next = begin$ $S.code = label(begin) \parallel B.code \parallel label(B.true) \parallel$ $S1.code \parallel gen('goto' begin)$
$S \rightarrow S1 S2$	$S1.next = newlabel()$ $S2.next = S.next$ $S.code = S1.code \parallel label(S1.next) \parallel S2.code$

Semantička pravila za generisanje međukoda logičkih izraza

Pravila gramatike	Semantička pravila
$B \rightarrow B1 \parallel B2$	$B1.true = B.true$ $B1.false = newlabel()$ $B2.true = B.true$ $B2.false = B.false$ $B.code = B1.code \parallel label(B1.false) \parallel B2.code$
$B \rightarrow B1 \&\& B2$	$B1.true = newlabel()$ $B1.false = B.false$ $B2.true = B.true$ $B2.false = B.false$ $B.code = B1.code \parallel label(B1.true) \parallel B2.code$
$B \rightarrow ! B1$	$B1.true = B.false$ $B1.false = B.true$ $B.code = B1.code$
$B \rightarrow E1 \text{ rel } E2$	$B.code = E1.code \parallel E2.code$ $\parallel gen('if' E1.addr \text{ rel. } E2.addr \text{ 'goto' } B.true)$ $\parallel gen('goto' B.false)$
$B \rightarrow true$	$B.code = gen('goto', B.true)$
$B \rightarrow false$	$B.code = gen('goto', B.false)$

Generisanje troadresnog međukoda naredbe $if (x < 100) x = 0;$

Čvor	Atributi i kod
F₁	F ₁ .addr = x
T₁	T ₁ .addr= x
E₁	E ₁ .addr = x
F₂	F ₂ .addr =100
T₁	T ₂ .addr= 100
E₁	E ₂ .addr = 100
B	B.code = if x<100 goto B.true goto B.false
F₃	F ₃ .addr = 0
T₃	T ₃ .addr = 0
E₃	E ₃ .addr = 0
S₁	S ₁ .code = 'x := 0'
S	B.True = Lab1 B.False=S1.Next=S.Next S.Code = if x<100 goto Lab1 goto B.false Lab1 x:=0
P	S.Next = Lab2 B.False=S1.Next=S.Next P.Code = if x<100 goto Lab1 goto Lab2 Lab1 x:=0 Lab2